

Helsingin vammaisneuvoston kokous (10/2024)

Aika: Tiistai 10.12.2024 klo 13.35–15.58.
Paikka: Kaupunginhallituksen sali, kaupungintalo 3. krs.
Osoite: Pohjoisesplanadi 11–13, Helsinki.

Osallistuvat jäsenet:

Valtuustoryhmien edustajat:

Sirpa Puhakka puheenjohtaja (Vasemmisto)
Kristiina Karhos (Vihreät)
Jari Mönkkönen (Kok.)
Eva-Maria Asukas (SDP) (etäyhteys)
Marko Joensuu (PS)

Yhdistysten edustajat:

~~Taru Reinikainen~~ — Helsingin Kuuloyhdistys ry
Senni Hirvonen Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry
~~Markku Poikela~~ — Helsingin Invalidien Yhdistys ry
Sari Sepponen (varapj.) Kehitysvammatuki 57ry
Ari Österberg Helsingin ja Uudenmaan Neuroyhdistys ry
Sirpa Halmela Pääkaupunkiseudun Hengitys ry (etäyhteys)
Mikko Remes Helsingin Reumayhdistys ry
Eveliina Lafghani Mielenterveysyhdistys HELMI ry (etäyhteys)
Peppi Santaniemi Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö sr (etäyhteys)
Susanna Haapala Kynnys ry

Kaupungin toimialojen ja keskushallinnon pysyvät asiantuntijat:

Maria Tauriainen Kasvatus ja koulutus (etäosallistuminen)
Pirjo Tujula Kaupunkiympäristö
Tiina Larva Kulttuuri ja vapaa-aika
Tove Nygård-Alanne Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimi
~~Mauno Rönkkö~~ — Kaupunginkanslia

Muut kaupungin edustajat:

~~Titta Reunanen~~ — kumppanuuspäällikkö, kaupunginkanslia
~~Marja Säikkä~~ — asiantuntija, kaupunginkanslia, vanhusneuvoston sihteeri
Pirkko Excell erityissuunnittelija, Sotepe:n osallisuus ja vuorovaik. (etä)

Vammaisneuvoston sihteeri:

Tiina Lappalainen asiantuntija, kaupunginkanslia
Päivi Kurikka vuorovaikutusasiantuntija, kaupunginkanslia

Vierailijat: Jonna Shemeikka, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

1. Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja Sirpa Puhakka avasi kokouksen klo 13.35.

2. Osallistujien toteaminen

Osallistujat esittäytyivät.

3. Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin

4. Muistion hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen [muistio 9/2024](#), joka on lähetetty vammaisneuvoston jäsenille ja liitetty vammaisneuvoston verkkosivuille. Muistio merkittiin tiedoksi.

Valittiin muistion tarkastajiksi: Sari Sepponen ja Ari Österberg.

5. Keskustelu kaupungin kuntoutuksesta

Kestävän kasvun hankkeen, kuntoutuksen kehittämisen projektipäällikkö Jonna Shemeikka Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala /sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluiden palvelukokonaisuudesta/Helsingin sairaalasta, esitteli Helsingin kaupungin kuntoutuspalveluja ja kehittämistyötä. (esitys)

Vammaisneuvosto kävi keskustelun, ja kysyi mm. Kelan kuntoutuksen ja kaupungin kuntoutuksen rajapinnasta silloin, jos henkilöllä on etenevä sairaus ja hän ei saa Kelan kuntoutusta esim. ikärajan vuoksi. Kaupungilla on velvollisuus järjestää kuntoutusta, yksilöllisestä toteutuksesta kaupunki vastaa pääasiassa itse tuottamalla monimuotoista kuntoutusta. Lääkinnällisestä kuntoutusta hankitaan myös palvelusetelillä ja ostopalveluina, jolloin asiakasmaksu on sama kuin kaupungin palvelussa. Vammaisneuvosto keskusteli myös kuntoutuksen ratkaisuihin ja palveluiden perusteiden yhdenvertaisuudesta ja kiitteli, että kuntoutusta toteutetaan asiakkaiden omassa ympäristössä.

Vammaisneuvosto pyysi esittelijää vielä selvittämään ja lähettämään tietoa kuntoutuksen kokonaistilanteesta, kuinka kaupungin kuntoutuksen tarjonta vastaa kysyntään, kykeneekö kaupunki vastaamaan kasvavaan kysyntään sekä tietoa kuntoutuksen budjetista.

6. Seksuaalisen häirinnän estäminen kuljetuspalveluissa

Puheenjohtaja Sirpa Puhakka kertoi matkapalvelujen kuljetuspäällikkö Niko Reunaselta saadut selvitykset kuljetuspalvelujen käytössä olevista keinoista vaikuttaa ja estää ennakolta puolustuskyvyttömiin asiakkaisiin kohdistuva seksuaalinen häirintä. (liite) Ilmiö puhuttaa valtakunnallisesti ja Vammaisfoorumi on käynyt keskusteluja Traficomien kanssa.

Vammaisneuvostoa kiinnostaa häirinnän ennaltaehkäisy, kuljetuspalvelujen laatu ja kuljettajien työn laatu. Kyse myös siitä, miten asiakkaat tiedostavat seksuaalisen häirinnän, esimerkiksi kehitysvammaiset kuljetuspalvelujen asiakkaat eivät osaa sanoittaa tilanteita, vaan voivat kokea ahdistusta ja mielenterveysongelmia, jos palvelujen taustalla selittämättömiä tilanteita. Kysyttiin myös, koskeehan taksilaki myös kaupungin hankkimia kuljetuspalveluja. Vammaisneuvosto päätti vielä pyytää kuljetuspalvelupäällikköä seuraavaan kokoukseen keskustelemaan aiheesta.

7. Vammaisneuvoston lausunnot / kannanotot

Vammaisneuvoston muistion ote koskien Malmin uimahallin laajennuksen esteettömyyssuunnitelmaa on lähetetty esteettömyysselvityksen tehneelle arkkitehti Lasse Minkkiselle sekä Urheiluhallit oy:n hallitukselle ja toimitusjohtajalle. Arkkitehti ja liikuntajohtaja Tarja Loikkanen ovat kiittäneet muistion otteesta. Muistion ote on toimitettu myös kulttuuri- ja vapaa-ajanlautakunnan puheenjohtaja, apulaispormestari Arhinmäelle. Vammaisneuvosto ei nähnyt tarpeelliseksi valmistella erillistä kannanottoa aiheesta.

Vammaisneuvoston keskusteli lausuntoluonnoksesta Kauppatorin asemakaavaan. Vammaisneuvoston jäseniltä ja varajäseniltä oli pyydetty kommentteja 3.12. mennessä lausuntoluonnokseen. Lausuntoa on pyydetty 20.12. mennessä. Vammaisneuvoston lausuntoa Kauppatorin asemakaavasta valmistellaan Kynnyksen toimittamien kommenttien perusteella.

Vammaisneuvosto keskusteli Elielinaukion ja Asema-aukion asemakaavan muutoksen luonnoksesta. Mielenpitoiset luonnosaineistosta sekä valmisteluaineistosta pyydetään esittämään viimeistään 17.1.2025. Päätettiin pyytää lisää aikaa lausunnon lähettämiseen 23.1. saakka.

8. Vammaisneuvoston strategiatavoitteet

Vammaisneuvosto nimesi vammaisneuvoston strategiatavoitteita valmistelevan pop up -ryhmään: puheenjohtaja Sirpa Puhakan, Marko Joensuun, Susanna Haapalan ja Mikko Remeksen. Valmisteluryhmä aloittaa tammikuussa ja kokoontuu teams-etäyhteydellä. Strategiatavoitteita valmistelee työvaliokunta valmisteluryhmän työskentelyn pohjalta. Valmisteluryhmään voivat ilmoittautua kiinnostuneet vammaisneuvoston jäsenet ja varajäsenet: tiina.lappalainen(a)hel.fi.

9. Toimialojen ja järjestöjen ajankohtaiset asiat

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala: Liikuntapalveluissa on valmistelussa sisäliikuntapakkojen turvallisen tilan periaatteet. Ne liittyvät ihmisten väliseen vuorovaikutukseen ja itsensä tervetulleeksi tuntemiseen. Valmistelussa kuullaan laajasti kaupunkilaisia, ja kysely on lähdössä vuoden 2025 alussa. Kysely on muodostettu monivalintavaihtoehtojen pohjalta. Kyselyn linkki lähetetään myös vammaisneuvostolle. Toivotaan paljon vastauksia ihmisiltä, joiden näkökulma jää helposti pimentoon - mukaan ottavan vuorovaikutuksen, itsensä tervetulleeksi kokemisen ja esteettömyyden näkökulmasta.

Kaupunkiympäristön toimiala: Palvelukartalta löytyy nyt ääniopasteiden suojateiden osoitetiedot. Esteettömyysasiamies Pirjo Tujula on jäämässä työstä pois. Esteettömyysasiamiehen sijaista ei ole rekrytoitu, eikä ole tiedossa, milloin sijainen saadaan rekrytoitua. Varaedustaja tai sijainen pyritään saamaan osallistumaan tammikuun vammaisneuvoston kokoukseen.

Puheenjohtaja Sirpa Puhakka kertoi terveiset kaupungin osallisuuden ja vuorovaikutuksen neuvottelukunnasta, jossa oli kiinnostava esitys digiosallisuudesta. Pyydetään esittelyä myös vammaisneuvostolle.

Pirjo Tujula toi esiin saavutettavuuden todentamisen haasteen. Kaupungilla ei ole tarkasti määritelty, miten saavutettavuus tulee todentaa. Pitäisi olla määritelty, että automaattisen tarkastuksen lisäksi tulisi olla käyttäjättestaus eli testata saavutettavuutta käyttäjillä, jos järjestelmää käyttävät kaupunkilaiset ja palvelun loppukäyttäjät, esimerkiksi palvelun ajanvaraus, tai työväenopiston ilmoittautuminen. Jos kyseessä on kaupungin sisäinen järjestelmä, testausta ei tarvita välttämättä. Käyttäjättestauksissa tulisi osallistua testaaja eri ryhmistä, joilla on erilaisia toimintakyvyn rajoitteita, jotka huomioivat kriittisiä ongelmia.

10. Kansainvälisen vammaisten päivän 3.12. tilaisuudet

Vammaisneuvosto arvioita ja pitivät vammaisten päivän tilaisuuksia onnistuneina. Yhteistyössä Helsingin yliopiston ja Suomen Vammaistutkimusseuran kanssa järjestettyyn seminaariin osallistui n. 150, joista puolet paikan päällä. Yhdessä saimme moninkertaisen yleisön, hyvän henkisen ja yhdessä jaettua järjestelyt. Vammaiset nuoret tarvitsevat rohkaisevaa opinto-ohjausta yliopiston jatko-opintoihin, joissa on huomioitu yksilöllisten kohtuullisten mukautusten toteuttamista niin opiskelijan kuin yliopiston kannalta. Tavoitteisiin päästiin, ensi kerralla tehdään palautekysely. Yhteistyötä jatketaan mahdollisuuksien mukaan.

Vammaisneuvoston esteettömyys ja saavutettavuustunnustuksen kohde:
Kansallisgallerian taidemuseoiden: Ateneumin, Kiasman ja Sinebrychoffin pitkäjänteinen

esteettömyys- ja saavutettavuustyö, julkistettiin 3.12. vammaisten päivän seminaarin yhteydessä.

Vammaisneuvoston päättäjätapaamisessa 3.12. aamutilaisuudessa oli onnistuneet keskustelut. Tulevaisuudessa voisi toteuttaa fasilitoidumman keskustelun, jossa paneudutaan tiettyihin teemoihin ja päästä syvemmälle tehtävään politiikkaan.

11. Vammaisneuvoston viestintä

Lähetetään vielä yhdistyksille vammaisneuvoston tiedote.

12. Muut asiat

Ei ollut.

13. Tiedotusasiat

Ei ollut.

14. Seuraava kokous

Vammaisneuvoston seuraava kokous pidetään ~~ke 22.1.2025~~ klo 13.30–16.00.

[työvaliokunta päätti siirtää tammikuun kokouksen **ma 13.1.2025, klo 13.30–16.00.**]

15. Kokouksen päättäminen

Vammaisneuvoston puheenjohtaja Sirpa Puhakka toivotti kaikille hyvää joulua ja rentouttavaa uutta vuotta.

Sirpa Puhakka
puheenjohtaja
sirpa.puhakka(a)pp2.inet.fi

Tiina Lappalainen
sihteeri, asiantuntija
tiina.lappalainen@hel.fi

Muistion ovat tarkastaneet

Sari Sepponen

Ari Österberg

Liitteet: Vammaisneuvoston [muistio 12.11](#) kokouksesta.
Kuntoutus osana Helsingin kaupungin palveluita
Seksuaalisen häirinnän estäminen kuljetuspalveluissa selvitykset
Vammaisneuvoston lausunto Kauppatorin asemakaavasta